

Abonamentul

Pentru monarhie:

Pe an 6 fl., $\frac{1}{2}$ an
3 fl., $\frac{1}{4}$ an 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$
an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an
4 frcs. 50 cm.

Foăa apare în fie care
Sâmbătă.

Unirea

Foăe bisericescă-politică.

Insertiuni

Un sir garmond:
o dată 7 cr., a doua ora
6 cr., a treia ora 5 cr.,
și de fiesce care publi-
cațiune timbru de 30 cr.

Tot ce privesce foăa,
să se adreseze la re-
dactiunea și Admini-
stratiunea **Unirii**
în
Blaș.

Anul IX.

Blaș 7 Octobre 1899.

Numărul 40.

Sinodul.

O vechiă dorință a clerului s'a
împlinit.

Cerculara oficiósă de dto 27/15
Septembre Nr. 5360—1899 anunță
convocarea sinodului archidieceșan
pe ziua de 22/10 Novembre 1899.

Atât faptul convocării, cât și
însași cerculara convocătoare sînt
motive de bucurie pentru noi, când
scim sosit timpul de a vedé desbă-
tându-se cele mai momentuoșe ces-
tiuni în cea mai momentuoșă re-
presentanță bisericescă, ce avem.

Între primele puncte cerculara
convocătoare aminteste trei, atât de
des ventilate în timpul din urmă în
colónele foii nóstre.

El vorbă de preparativele pentru
anul iubilar ducentenar, de amelio-
rarea stării materiale a clerului și
de cestiunea autonomiei.

Să lăsăm înse cuvîntul cercu-
larei convocătoare:

„Acuși se împlinesc 200 de ani,
de când parinții nostri sub înțelepta
ocârmuire a nemuritoriului mitro-
polit Atanasiu I s'au unit cu Sfînta
Biserică catolică romană. Se cuvine,
ca acum când pășim în ultimul an al
centenariului al doilea de la sevêr-
șirea Sfîntei Uniri, acest act de
cel mai mare moment în viața
noastră bisericescă și culturală să-l

serbăm cu demnitatea cuvenită,
întru cât ne permit împrejurările
actuale. Ca întroducere la serbările
ducentenariului Sfîntei Uniri am
aflat în Domnul celebrarea sinodului
archidieceșan, ca împreună sfātu-
indu-ne cu Venerabilul Cler Archi-
diecesan să aflăm mijlocele și căile
cele mai oportune, pentru ca bise-
rica noastră sub scutul Provedinței
dumnezeesci și pe venitor cu succes
și cu fruct să-și împlinescă mi-
siunea sa salutară în mijlocul po-
porului nostru, conducându-l la
adevărata prosperare temporală și
mai vêrtos la limanul fericirii de veci.

„Pe lângă acésta, pe cum cu-
noscut este Venerabilului Cler, sînt
și alte cestiuni de mare împorțanță,
a căror rezolvire în conțelegere cu
Venerabilul Cler archidieceșan nu
sufere amînare. Așa în sensul §-lui
3 din statutele fondului Vancea-n
pentru ajutorarea preoților deficienți
ai archidieceșei avem să determinăm
pe o nouă perioadă de 10 ani tacese
solvinde la acest fond și eventual
să deschidem și alte isvóre spre
augmentarea și asigurarea acestui
fond și pentru casul, când ar fi mai
mare de cât în presinte numărul
preoților deficienți, fără ca să fim
siliți a reduce cuota de carea se
bucurau ei.

„Mai de parte ameliorarea stării
materiale a clerului de asemenea
este o cestiune, a cărei urgentă

rezolvire este cu insistință reclamată
din tóte părțile; se cade înse, ca
însuși Venerabilul Cler, ca cel mai
deaprópe interesat, să cerce spre
rezolvirea cestiunei o modalitate
compatibilă cu demnitatea statului
preoțesc și interesele sfîntei nóstre
biserici.

„Nu póte rămáne clerul nostru
indiferent și fără a-și da cuvîntul
nici în cestiunea autonomiei bise-
ricii catolice din Ungaria, organi-
sarea căreia, chiar acum se pertrac-
téză de cătră factorii competenți.

„Nu insistăm a mai enuméra și
alte cestiuni grave și de mare im-
porțanță pentru promovarea inte-
reselor nóstre bisericesci-școlastice
și prosperarea vieții religios-morale
a poporului nostru, de óre ce Ve-
neratul Cler le cunoșce destul de
bine, și va avé ocașiune să se pro-
nunțe asupra lor atât în sínódele
districtuale protopopesci, cari vor
premerge sinodului archidieceșan,
cât și în sinodul archidieceșei gr-
cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, pe
care prin literele presente îl con-
vocăm la reședința noastră archie-
piscopéscă din Blaș pe ziua de
22/10 Novembre 1899, care zi cade
pe Miercuria din XXIII sêptêmăna
după Rusalie.

„Sîntem adânc convinși, că prin
convocarea acestui sinod archidie-
cesan împlinim o dorință fierbinte

Feuilleton.

„Povestea unei coróne de oțel“.

(Fine.)

În răsboiú dușmanul ți-e dușman numai
câtă vreme are armă și se apêră. În dată
ce asvîrle arma și să dá prins, ori după ce-a
cădút rânit și se luptă cu durerile ori póte
cu mórtea, trebue să ai milă de el, ca de
ori ce om. Nu e creștinesce să-l batjocoresci
ori să-l omori.

În fierbințela mániei, se întîmplă că
soldații omóră fără milă pe dușmanii cari
se dau robi și chiar pe rânii cari se svîr-
colesc în țărînă. Dar mânia e una, și voin-
cia e alta.

În răsboiú se jócă sórtea cu ómenii, și
se póte ca biruitorul de azi să fie biruit
mâne. Êr dacá ești rânit, și în loc de apă
dușmanul îți dá o lovitură cu patul puscii,
și în loc să te ajute să te ridici, te stră-
punge cu sabia, e acésta lucrú de om?
Ce-ți dorești să nu ți se întîmple, să bagi
de sémă să nu se întîmple nici altuia.

Turcii s'au purtat neomenesce cu noi.
Și-au bătut joc de cei morți ai noștri, mai
ales la Plevnița unde ne-au biruit de trei
ori, rămânând cei rânii în puterea lor. Au
tăiat cu topórele pe maiorii Șoințu și Nicolae
Ion, pe căpitanii Nástase și Mărăcinenu. Êr
pe câți soldați i-or fi tăiat așa, după mórte,
Dumnezeú scie.

Împușcau în glumă luându-se la în-
trecere, pe rânii noștri, cari zăceau pe sub
redutele lor; trimeteau pe bași-buznei să
omóre pe bieții Români cari rămăneau pe
déluri cu glónte în ei, pe cei ciunții de
vii de ghiulele. Pe cei prinși îi batjocoriau,
ii omoraú de vii, îi dumicaú bucăți. Pe
un oficer rus în Plevna l'au pus să fugă,
după ce-l-au spintecat burta, și rideau cu
hobot cum se împiedeca omul în mațele ce-l
curgeau din el.

După lupta cea mare au rămas morții
noștri în préjma bătăii puscilor turcesci vr'o
trei sêptêmăni. de se umpluse vèzduhul de
miros greú și s'adunaseră corbií munților ca
un nor pe câmpie. Turcii nu lăsau pe sa-
nitarii noștri să se apropie de redute ca să
culegă morții, și împușcau și în sanitarii și
doctori. Pentru acésta ne-am plâns tuturor
stăpânirilor, ca să vadă lumea cine sînt Turcii.

De géba a scris Domnitorul nostru lui
Osman, să lase pe sanitarii s'adune morții.
Osman a răspuns, că nu póte, de témă ca
nu cum va sanitarii apropiindu-se de redute
să-i ispitescă din ochi aședarea și puterea
redutelor.

Numai după ce s'au îmbolnăvit Turcii
de miros greú și n'au putut să mai trăiescă
în putredirea cărnurilor, numai atunci s'a
îndurat Osman să ne dea voe să îngropăm
morții.

Asta a fost o pată pe numele cel stră-
lucit al lui Osman. Vitez om și cuminte
dar la suflet tot págân.

Turcii se lăudaú într'o vreme că au în
Plevna vr'o trei sute de flăcái de-ai noștri
prinși în rēstimpuri. Dar când au intrat
oștirile nóstre în Plevna, n'au găsit nici un
Român. Se vede că pe toți îi sfirșise de
zile Osman.

Noi am fost cu totul alt fel. În aprinderea
mániei au mai alunecat și ai noștri să-și
piérdă cumpétul. Într'o redută la Smârdan
flăcái amăriți de réul ce li-l făcuse focul
turcesc, s'au năpustit pe Turcii cari își
asvîrliseră armele și stăteau în genunchi
cerénd fertare, și i-au străpuns cu baionetele.
Dar în dată ce și-au luat séma s'au oprit.

a clerului și poporului nostru credincios, chiar de aceea nu ne îndoim, că toți cei îndreptățiți și îndatorați se vor înfășa și vor participa la lucrările sinodului, spre ce prin aceste litere îi invităm și frașese -i rugăm."

Până aici ne interesază mai de aproape cuvintele circulare. Restul e de natură mai intimă administrativă.

Având în vedere înse numai cele până aci amintite, cu drept cuvânt multe și mari speranțe sîntem înreptățiți a lega de convocarea sinodului.

Serbarea anului jubilar ducențenar e la tot casul cea mai înaltă datorință de onoare, cel mai frumos vot de evlavie amintirei marelui Atanasiu și a epocalului act complinit sub densusul.

Ameliorarea stării materiale a clerului este una dintre cele mai urgente și mai vitale cestiuni. Sinodul ne pune în perspectivă „o modalitate compatibilă cu demnitatea statului preoțesc și interesele sfintei noastre biserici“. Compatibilitatea acésta noi am înțelege-o, că de o parte să se eschidă ingerința necompetentă ale organelor politice, ér de altă parte, să se facă ceva pentru ameliorarea stării materiale, căci „dignitatea clerului“ nu e „compatibilă“ cu sărăcia și miseria în care se sbate biata noastră preoțime de la sate.

E o cestiune vitală acésta, de aceea legăm de inima reprezentanților, să mediteze asupra ei să consulte și mai bine pe soții lor de acasă, în cât cuvîntul lor din sinod

să fie espresiunea fidelă a mulțimii, să fie de valoare permanentă.

Ce privesce cestiunea autonomiei, importanța ei e cunoscută tuturor, ce țin la independența noastră bisericească — și pôte că în numărul venitor ni se va da ocașie să ne ocupăm cu ea mai de aproape.

Recomandăm deci deosebitei atențiuni a clerului cerculara convocătoare, recomandăm tuturor cu durere de nēm și de biserică marile cestiuni, ce se amintesc într'ênsa.

Sinódele tractuale vor fi tot atâtea preludii ale sinodului de la 22|10 Novembre.

Din parte-ne dorim, ca clerul să profite de ocașiunea de a-și validita sincer părerile în aceste adunări premergătoare — ca ziua sinodului să afle ómeni pregătiți, judecată bine cumpenită, hotărîre bărbătescă, care nu se mai abate de la calea, ce de bună voie și-a ales!

Ministrul Hegedüs despre religie. — În adunarea reuniunii protestante din Dobrișin, ministrul de comerț Hegedüs s'a exprimat cu privire la raportul dintre știință și religie în modul următor:

„Avem lipsă, ca mai ales în epoca de azi, știința, religiunea și morala să-și dea mâna și să-și întrebuițeze puterile la muncă armonică. Știința cea mai înaltă și moralul înse nu le putem străplânta în popor, de cât cu ajutorul religiunei. Religiunea este o beutură sfîntă provédută cu sancțiunea vieții prezente și viitoare; chiar și picurată cu amar, ea rămîne dulce și isvorul vieții îndulcite . . . Religiunea are sancțiune. Religiunea, sub egida lui Dumnezeu, introduce în popor învățăturile evangheliei. Cine vrea să se abată de la aceste învățături,

pôte fi învățat, înse a conduce popóre nu pôte, chiar de l-ar conduce, numai spre rău pôte fi . . . Cu cărțile învățaților și cu ajutorul teoriilor lor nu pot fi conduse popórele . . . Mult mai frîscă este evangelia și mult mai nobilă. Ea ne cere să iubim pe deapropoale nostru, ca pe noi înși-ne. Dar ce cere și ce sperază știința fără sancțiune?“

Frumóse cuvinte, dar ce folos, când nu sînt puse în praxă!

„În era nouă.“ — Fóia ungerescă „Alkotmány“ înșiră o mulțime de casuri fórt caracteristice pentru administrația ungerescă. Estragem și noi vre o câte va:

În Ciongrad doi gendarmi au prins pe plugarul Mencser, bânindu-l pentru furt. Gendarmii l-au legat de o sobă de fer, în care era foc, și l-au pîrjolit până și-a perdut consciința. Pe urmă l-au stropit cu apă rece, l-au țitit în timp de nópte până la locuința lui. Aici l-au dat 3 fl. ca se tacă.

Tot acolo proto-pretorele Mateffy la alegerea de primar a adus o asistință de 15 gendarmi, și fiind că cetățenii nu au voit să aleggă pe candidatul guvernului, ei au cerut restituirea primarului suspendat în mod volnic, a chemat gendarmii în sală. Au urmat scene violente, cari au zădărnicit actul alegerii.

În Iasenitza, com. Arva, primarul a prins pe femeea suspiționată cu furt Maria Bistrișan, care e nebună, și a bătut-o până a cădút la pămînt, apoi a închis-o într'o sură, unde dimineță au aflat-o mórtă. Medicii au constatat, că mai multe cóste i erau rupte.

În Mocia, com. Comornului, notarul și mai mulți funcționarii au prins pe un biet țeran, l-au legat și l-au bătut până la

Sanitarii noștri adună de pe câmpie tot cu aceeași inimă pe Turci ca și pe Români, și-i duceau în spate la ambulante, îi culcau într'aceiași pat și le dau aceleași mîncări. Doctorii căutau pe Turci ca și pe Români, și nici nu le răsăria gîndul în cap să facă deosebire între ei și ai noștri.

Așa e creștinesce.

Turcii sciau bine ce fac ei cu ai noștri și s'așteptau s'o pată tot așa. Se împotriviau din răsputeri să fie duși de Români la ambulante.

După cãderea Plevnei pe șesul dintre oraș și Vid, doctorii noștri găsiră un oficer turc scãldat în sãnge, tãvãlindu-se de dureri pe zãpadã. Au voit sã-l ridice și sã-l ducã la spital, dar oficerul turc se împotrivia și rãcnea par'cã ar fi fost dus la înjughiere, și în gróza lui se prindea cu mâna de zãpadã ca sã nu-l ridice ai noștri.

Pe dealul Bucovei, tot înt'aceiași zi, câți va oficerii vëdurã pe un dorobanț ținînd de mănecã pe un Turc trîntit jos. S'apropriarã de el, cređînd cã bate pe Turc.

„Nu-l bat“, rãspunse dorobanțul, ferescã-mã Dumnezeu de pãcat! Dimpotrivã, vreau sã-l duc cu binele la ambulanta, cã e rãnit, și nu vrea de loc.“

Turcul s'a ridicat în genunchi. Era bãtrîn de vr'o șase-zece de ani, cu barba albã peste piept, și plãngea și ținea mâinile împreunate, rugãndu-se în limba lui sã nu-l omóre. Ai noștri l-au vorbit blãnd, cã dórã va pricepe cã nu-i va face nimeni nimica alta de cât binele, și-i arãtau cã-i vor lega

rana din care curgea sãnge. Turcul tremura din tot trupul și se ruga tot mai vãicãrîndu-se. Un oficer îi dete o țigarã, semn cã Românii nu-i voesc rãul; dar Turcul n'a voit sã primescã țigarã.

Și Românii făceau tot așa, când cãdeau în mâinile Turcilor, dar ei sciau la ce se duc. Era alta.

Pe prinșii turci îi aveam în milã și'n cinste. Cei robiți la Plevna mulțamiau lui Dumnezeu, cã au ajuns robi noștri. Oficerii români au dat oficerilor turci loc în corturile lor, steteau de vorbã prietinesce cu ei. Ér dorobanții împãrțiau lemnele de foc, pãnea și tutunul cu soldații turci.

Un doctor povestese o întîmplare frumósã, pe care a vëdút-o la Turnu-Mãgurele. Prinșii turci erau pe o câmpie, pãziți de dorobanți și n'avea voe sã trecã peste un anumit loc. Dorobanții aveau porunca sã împunse de-adreptul ori pe cine ar încerca sã trecã. Într'o zi un soldat turc a vëdút un muc de țigarã arucat dincolo de linie, și a dat sã trecã linia sã-l ridice.

Doctorul a înlemnit, sciind cã dorobanțul are porunca sã tragã. Dar flãcăul nostru în loc sã pue pușca la ochi, s'a plecat și, ridicãnd un bãț care-i era din întîmplare la picior, a amenințat cu bãțul pe Turc, ca un pãrinte pe un fiu neascultãtor. Ér Turcul s'a dat îndãrãt, înțelegînd amenințarea acésta așa de blãndã și de omenescã.

A farã de Turcii prinși de noi, în luptele de la Rahova și Smîrdan, ni s'au

mai dat vr'o zece mił dintre cei prinși la Plevna, ér de vr'o trei ori pe atãția li s'au convenit Rușilor. Prinșii gãzduiți de noi, pãnã dupã încheierea pãcii au dus'o așa de bine, în cât plãngeau la plecãre și mulți nici n'au plecat de loc în țara lor.

Diverse.

Cetim în „Revista Belgiană“ Nr 50 urmãtorele:

Locuitorii din Londra au perdut acum de curînd pe cãnele lor favorit „Leo“, faimosul Terre-neuve de la spitalul femeilor și al copiilor.

„Leo“ era prea popular în Londra. El mergea pe strade, demn, mândru, purtãnd atãrnat la gãtul sãu un mic butoiãș prin gaura cãruia trecãtorul arunca în lãuntru monetele de aramã și de argint.

„Leo“ era cãnele care umbla cu taxul acestui stabiliment. Într'o lunã o datã a adunat 25,000 franci ce l-a vërsat contra unei chitanțe datã în regulã.

Prințesa de Galles nu trecea nici o datã fãrã ca sã oprescã trãsura sa pe cãnd i-se semnala prezența lui „Leo“. Ea îl mângãia punîndu-i obolul sãu pe care cãnele îl accepta cu semn de cea mai vie recunoscință, adecã gudurãndu-se cu bucurie din codã.

„Leo“ va fi înlocuit prin fiul sãu cel mai mare. Fãrã îndoialã cã acest din urmă va deveni în datã asemenea popular în Londra ca reposatul sãu tatã.

George Petrovici
cãpitan în armata romãnã.

sânge, i-au ars cu spirt-tălpila de la picioare, i-au băgat în nas țigară aprinsă. Casul s'a discutat și în dietă, ministrul de interne a promis cea mai strictă cercetare. Se pôte întâmpla, ca gendarmii, notarul și controlorul să fie pedepsiți, fișpanul a rămas în locul său.

Numita fôe comentéză ast fel abuzurile mai sus înșirate:

„Lucru firesc, că gendarmii și solgăbirii sînt aderenți al vechiului sistem, ei continuă a merge pe calea de mai înainte, căci știu, că nu li-se va întâmpla nimic. Tortura și volnicia nu s'au schimbat în Ungaria, ci numai ministrul președinte și ministrul de interne.“

Noul cabinet austriac. — „Wiener Zeitung“ publică denumirea noului cabinet compus ast fel:

Contele *Clary-Aldringen*, president și tot o dată ministru de agricultură.

Welsersheimb, ministru pentru „Landwehr“.

Wittek, ministru de comunicațiune.

Körber, ministru de interne.

Kindlinger, ministru de justiție.

Ohledovski, min. pentru Galiția.

Hartel, ministrul instrucțiunei.

Stibral, ministrul comerțiului.

Kniazivkucki, ministrul finanțelor.

Guvernul și 6 Octomurie. „Trib. Pop.“ scrie: În ședința de Marți, 4 c. a dietei, ministrul-president Széll, dând răspuns la interpelarea lui Kossuth din ziua premergătoare despre participarea la sărbările de doliu național la 6 Detomvre, a propus ca presidentul dietei, Perczel, să depună, în persoană o corônă pe monumentul celor 13 generali spânzurați în 1849.

Corespondentul din Budapesta al foiei independentiste aradane, dând samă telefonică despre decursul ședinței, spune într'alte:

„Propunerea a deșteptat diferite sentimente. A fost ma puțin, cu mult mai puțin de cum a cerut partidul independist, dar totuși a fost cevaș mai mult, de cât la ceea ce lumea se aștepta de Széll. A fost mai mult de cât ceea ce s'a hotărit în 1890, căci atunci dieta nu însărcinase pe presidentul casei, Péchy Tamás, prin conclud, ca el în persoană să depună corônă.“

Guvernul ca atare, va să zică nu va fi reprezentant la sărbările din Arad, prin urmare nici slujbașii statului nu vor lua parte din oficiu: ca privați inse pe semne vor merge aproape toți. De alt fel cei din comitat șau dat totă silința, ca sărbările să aibă colorit cât se pôte de oficios.

Exclusivism? — „Tribuna“ publică un raport detaliat despre visita Episcopului Goldiș la Beiuș din incidentul sfințirii noului internat gr.-ort. de acolo. Corăspendentul se plânge de prea puțină atenție, ce s'a dat inteligenței greco-catolice. Despre vizitele episcopului aradan scrie: „Prima dată, după cum se cuvine a făcut visita parochului (?) calvin; a doua oră preotului rom.-cat., după aceea la fisolgăbirul Beliczay, la solgăbirul Vass și altor oficianți magiar și numai în urmă de tot la protopopol român gr.-cat. și la rev. domn Butean dir. gimn.“

La banchet asemenea nu au fost invitați gr.-catolicii. Raportorul încheie cu cuvintele:

Notez de încheiere, că a fost tare bătător la ochi și dăruos, că confrății gr.-cat. au rămas de tot izolați; nu au fost invitați la nimic și nici vedeai profesorii și preoții gr.-cat. pe stradă.

Revistă bisericăscă.

Roma. În consistoriul ce se va ține cam pe la mijlocul lui Decembre, Sfinția Sa papa Leo XIII va crea cardinali noi pentru toate locurile vacante, jumătate italieni și jumătate străini. Acesta se va întâmpla ca și în modul acesta să se înalțe solemnitatea anului ubilar.

Pe fostul delegat apostolic de la Haaga, Msgr. Tarnassi, Sfințul Părinte nu peste mult îl va trimete la Petersburg. Misiunea dînsului este, ca să aducă Țărului mulțămitele trimițătorului său pentru bunăvoința, ce a arătat-o față de dînsul întrepunându-se ca Papa încă să fi fost invitat la conferința din Haaga. Dar principalul scop al călătoriei este, ca să restabilească munciatură apostolică din Petersburg. Sosirea delegatului pontificiu e așteptată pe la începutul lui Novembre, și e bine vădută din partea cercurilor politice rusesci.

Revistă politică.

Din Patrie. Parlamentul magiar de la deschiderea sa până acum nu s'a ocupat cu nimica important. Totă ocupațiunea lui a fost ca să verifice mandatele dietalii ale deputaților aleși în decursul vacanțelor și să resolvăscă petițiunile adresate camerei în decursul verii, în cari petenții aducând înainte dejosirea națiunei prin statua lui Hentzi, cer satisfacție. Se înțelege, că atât formarea, cât și resolvirea petițiunilor a fost mai mult un lucru de șablon.

Austria. Nici prințului Lichenstein, de care vorbiam în numărul trecut, nici baronului Gautsch nu le-a succes, ca să formeze noul cabinet. În ast fel de împrejurări Maestatea Sa, s'a vădut silit ca construirea ministeriului, ce avea să urmeze fostului ministeriu Thun, să o concredă guvernorului din Stiria, contele Clary Aldringen. Acesta a compus lista noilor ministrii, carea a și fost aprobată de Monarchul și pe carea o publicăm și noi la alt loc al foii noastre.

Noul cabinet e compus din oficiali. Durata lui va fi scurtă, căci întrégă misiunea, ce o are, este, ca să revôce ordonanțele de limbă, să facă o lege nouă pentru limbă și în fine să se alégă delegațiunea în mod parlamentar. Terminându-se acestea se va implini chemarea cabinetului austriac actual, după care va urma érá-și un ministeriu parlamentar.

În cât e pentru foștii ministrii, Monarchul mulțămindu-le pentru servițiile prestate binelui public, i-a donat pe contele Thun cu „crucea cea mare a ordului S. Ștefan“ ér pe cei alaiți cu „ordul corônei de fer cl. I.“

Germania. În Germania s'au escat neînțelegeri între cancelariul imperiului și prim-ministrul prusian. Causa disensiunei este modul tractării cu conservativii potrivit canalului plănuit. Principele Hohenlohe ar dori, ca conservativii să fie tractați mai aspru, pe când ministrul president e de părerea să fie tractați cu totul altmintrea. Motivul lui stă într'aceea, că în modul acesta ar puté esopera de la dînșii cel puțin aprobarea planului de canal dintre Dortmund și Reu. Divergențele le va aplană împăratul Wilhelm, care în zilele acestea a sosit la Berlin.

Ministrul de culte germân a dat o ordinațiune prin carea se declară, că corporațiunile și asociațiunile, cari voesc să edifice școli noué ori să restaureze pe cele vechi, nu pot să-și rețină nici un drept asupra școlii aceleia. Școla cu toate apartenențele sale trebuie să fie declarată liberă, ér fundatorilor le este interzis chiar și amestecul în denumirea învățătorului.

Italia. Ministrul italian de marină nu e îndestulit cu starea actuală a flotei. Cu excepțiunea câtor va vase de construcție mai nouă toate cele alalte nu corăspund scopului ce-l au și nu se pot asemăna cu năile celor alalte state, cel puțin acesta a fost convingerea, la care a ajuns ministrul de marină după ultimele manevre ale flotei italiene. De aceea dînsul va cere de la parlament, ca să voteze o sumă de mai multe milioane, cu carea parte să construiască vase noué, parte să repareze unele dintre cele esistente. Semn că conferința de pace a avut efecte!

Parlamentul se va conchema pe la mijlocul lunei venitoare. Dacă opoziția va continua cu obstrucția guvernul e gată să disolve camera, publicând alegeri noué.

Spania. În Spania era să erumpă crisa ministerială. Ministrul de războiu, Polavieja, a pretins sume considerabile pentru fortificarea frontierelor. Dar după ce finanțele țării sînt desecate cu totul, ministrul president s'a opus pretensiunei acesteia. Urmarea a fost, că făcându-se scisiune în sinul cabinetului, ministrul Silvela a prezentat reginei dimisionarea întregului cabinet. Retragerea nu a fost primită, ci din ministeriu a repășit numai Polavieja, a cărui gol a fost supliniit prin Arcarraga, care a promis, că se va obștiné de la toate cheltuelile, cari ar îngreuna prea tare pe sermanii contribuenți.

Transwaal. Pertractările dintre Buri din Transwaal și Anglia încă nu s'au terminat, războiul nu s'a declarat din nici o parte, dar cu toate acestea înarmările continuă și transportarea armatei din ambele părți la marginile Transwaalului e în curgere. Anglezii, ca să câștige timp, pentru că armata lor auxiliară încă nu a sosit în Africa de Sud, încep să propage idea, că conflictul s'ar pute aplatina și pe cale pacifică. Dar indigenii din Transwaal, cari cunosc destul de bine apucăturile engleze la așa ceva nu vreați să dea creșemint.

Președintele republicei lor a afișat în mai multe locuri placate, prin cari aduce la cunoștința supușilor săi apropierea războiului. Placatele acestea sînt tot o dată provocarea la arme.

Numărul Burilor apți de a purta arme se urcă peste 20 de mii. La acestia adaugându-se, vre o trei mii de Irlandezi și alte națiuni așezate în Transwaal, rezoluți cu toții de a se lupta până la ultima picătură de sânge pentru independența patriei lor, și încă 8 mii de soldați, pe cari îi trimete în ajutoriul lor republica Oranje, armata Burilor se va ridica la cifra de 40,000. Acestia vor avea să țină pept cu vre o 100,000 de soldați englezi. Artileria transwaalենă încă e destul de perfectă, dar nu se poate asemăna cu tunurile engleze dum-dum.

Versarea de sânge iminentă nu se poate încunjura de cât numai prin revocarea pretensiunilor nedrepte ale Angliei.

Corespondințe.

La răspunsul laicilor!

Sălagiță, luna Octobrie 1899.

O privești de tot tristă ni-se presintă. Biserica noastră e în pericol mare, sîntem amenințați din toate părțile, de par că toate s'au conjurat pentru a ne nimici credința și limba. Când veți micuța nae a bisericii noastre provinciale lovită în față și în dos, în dreapta și în stînga de valurile furtunoase ale inamicilor, când veți tempestatea înfuriată versându-și totă mânia sa neînfrînată asupra acestei corăbiore, mai apoi veți cum ea se luptă cu furtune și valuri, cărmacii obosiți, mateloții, corăbierii privind cu desperare peste marea infinită a timpului, așteptând vre un ajutor, un sprijin cât de modest pentru a pute scăpa de morțe, sprijinul fraților, și în sfârșit veți deschidându-se abisul înspăimîntător cu toate părțile lui întunecoase, ca într'un moment dat să înghită pentru veci naea și cu cei ce sînt în ea... oh! această privești te poate lăsa rece? Poți să privești — fără a simți fiorii reci în tot întregul tău și fără duioșare — la pierirea așa de grabnică a unei corăbii alcătuită cu multe ostenele, cu nenumărate sacrificii, susținută cu sudori crunte, ocrotită de cărmaci și matrosi cu abnegare de sine și cu luptă pentru existență?! Luptă pentru existență?! Ce mai vorbă și acesta!

Spun unii filosofi și în majoritate creștini, că luptă pentru existență nu este,

că acesta e o frază socialistă și expresiunea desperării. Bine, fie! Dar timpul ce-l trăim, zilele negre, ce fără încetare vin asupra noastră, — norii amenințători cu perire, cari se ridică pe orizontul cel măestos al bisericii noastre, — vînturile reci, ce suflă din partea fraților nostri de o limbă și lege, lipsa ardetore de un ajutor bun și sincer, fie cât de modest... și alte nenumărate împrejurări cât se poate de nefavorabile ne silesc a ne pronunța și să exclamăm cu Hamlet: „a fi sau a nu fi!“ E vorba, ca să trăim și mai de parte, ca biserica provincială, să ne susținem independența — cu atâtea greutăți eluptată — a bisericii noastre române, unite, să fie clerul nostru român unit și în viitor, ceea ce a fost în trecut, lumina adevărată a poporului, servul fidel al altariului, preot român independent? sau!?... toate aceste lăsându-le la o parte, ca și când ar fi nise lucruri de tot minunțioase, laterale, idei fără reson. frase gôle, să ne punem pe terenul indiferentismului, făcându-ne cu desevîrsire nepăsători și apoi ascunzându-ne capul și închidându-ne ochii să lăsăm curs liber elementelor inimice?! *Să nu mai fim?!*

Cler român unit! Vrei să fi? și dacă da, ai să te lupți fără preget, neobosit. Popor român unit! Vrei să fi ceea ce ești azi încă?! Dacă da, dacă îți cont de trecut și porți grija viitorului, dacă nu ți-ai uitat de Dumnezeu, atunci ai să susții luptă neobosită, fără reserve! — „A fi sau a nu fi!“ Acuma a trecut timpul protestelor platonice — pe cum a zis ôre cine și a sosit timpul faptei, avem să lăsăm vorba și să începem lucrul.

Dar?!... înse?!... Eță am ajuns la punctum saliens, am sosit la metă și trebuie să stăm pe loc. Avem să filosofăm puțin, căci noi tot filosofăm, până ce în sfârșit ne trezim, că vremea a trecut și noi am rămas ca cei uitați sau ca cei, cari confundăți în labirintele nedeslegabile ale filosofiei am fost dați la o parte, neluați în considerare. Aă doră noi nu mai filosofăm? nu facem imputări peste imputări? Nu dăm vină din gros unul altuia? Noi clerul am rugat pe mireni să ne dea ajutor în lupta gravă, ce ni-s'a pus, am făcut și imputări, că laicii tac, laicii nu fac nimic, și ne-am primit răspunsul, că clerul tace, clerul nu face, căci clerul își arată totă activitatea sa în nise proteste platonice, a căror timp înse a trecut deja, căci acum se așteptă fapte de la cler. nu numai nise strigăte de vai, nise proteste energice, cari nu au nici un sens. Nu e acesta o ironie a sortii?! În loc să punem umăr la umăr, în loc să ne unim toate forțele, în loc să lucrăm împreună cler și popor (laicii), facem unul altuia imputări! Mai înainte era clerul vinovat și învinovățit, că primesce ajutorul de stat, nu protesteză contra modului de împărțire atât de dejositor, nu-și ridică vócea în cauza autonomiei... peste scurt e lovit érá-și clerul pentru ce umblă cu proteste, căci acele n'au nici un rost, ba — mirare! — că nu a fost isbit pentru refuzarea primirii ajutorului de stat. Acuma ce să mai facem? Dacă tăcem nu e bine, pentru că nu facem. Așa am ajuns la faptă! Și aci am ajuns la strigătul vechi, că dacă e periclitată biserica: la luptă popă, căci tu trăești de pe altar; dacă e în primejdie

școla: la lucru popă, căci ești capul școlii; dacă e amenințată limba: tu popă ai să sai în foc, căci ești conducătorul poporului român. Er noi, clerul, de și coplesii de sărăcie, persecutați din toate părțile, neprijiniți de nimeni, desconsiderați ca nise bieți popi și din partea inteligenței noastre, îngrămădiți de tot felul de necas în cât abia vedem, că ôre verde sau roșie e lumea: ne mai scuturăm, ne mai întindem, uităm toate nedreptățile și... ne apucăm de muncă, rēsbim sau ba, hotărese împrejurările.

Și apoi împrejurările sînt de multe specii.

Starea bisericii și a clerului nostru provincial azi e — o putem spune cu totă sinceritatea — desperată. De o parte vrei să ne contopescă în autonomia latinilor, de altă parte laicii nostri — érá-și să fim sinceri — nu ne dau sprijinul datorit și recerut. E drept, că au lucrat și laicii, dar ierte-ne dlor — dacă érá-și spunem sincer — noi încă nu sîntem satisfăcuți cu proteste platonice făcute de dlor. Cu aceea érá-și și mai puțin sîntem satisfăcuți, că în loc să ne dea vre un ajutor, fapte mă rog! ne fac imputări, că clerul a eschis pe laici din afacerile sau mai corect guvernarea bisericii. Nu e érá-și ironia sortii?! Noi putem ședé în comoditate și putem tăcé, când ni-s'ar lua independența, și noi totuși *pretindem* autonomie, ce involvă eo ipso participarea mirenilor în afaceri bisericesci. Noi voim, ca laicii nostri să albe drept de amestec în afacerile de natură profană ale bisericii și laicii ne fac imputări, că în trecut i-am împedecat în acesta. Și ôre cât valoréză aceea imputare, numai așa pe ușor aruncată în fața clerului? Să vedem numai!

Senatele sau curățiile bis. concređute cu conducerea afacerilor bis. nu constau ôre tot din mireni (laici), ér din cler e numai unul — preotul? Senatele școlastice asemenea a fără de un preot sînt compuse toate din mireni. Vre un preot nu e plăcut în parochia lui conferită, cine ôre îl dispune și la a cui cerere și pași? Spună dnii laici, că nu au drepturi în cele bisericesci! Dar noi voim să le dăm mai multe, căci voim autonomie, în cadrul căreia mireni dobîndesc multe drepturi cu privire la biserică. Să spunem înse adevărul! Ori unde, între ori ce împrejurări dacă auți vorba „ba așa, ba alt cum ar fi trebuit“, (ar fi trebuit?!) poți cunoșce numai de cât, că stai de vorbă cu un om fără judecată serioasă, căci el ori nu scie, ce e destul de rău, ori nu vre să scie — și acesta e și mai rău, cum să facă, cum să te sfătuiască ci punându-se pe un pedestal înalt a întelepciunii false, îți dictéză cu un dispreț, că „alt cum ar fi trebuit“, nimic înse nu-ți spune, că ôre cum ar trebui?

Sîntem înse pe deplin convinși, că vócea alor 2—3 dnii laici nu e părerea generală a întregii laicime, și cei alaiți din mireni vor fi mai cu inimă față de biserică. Biserica nu pune condițiuni la împărțirea stipendiilor, de cât diligență și purtare bună, ér dnii laici — în majoritate ajunși la domnie din acele stipendii ar pute face să nu facă imputări numai așa, fără temei, ci să binevoască a aréta pentru prima ôra fapte, apoi studieze instituirea și constituirea bisericii, ca să nu

fie judecați de străini ca nepricepători în ale bisericii lor. apoi fie convinși, că *clerul dorește cu totă inima autonomia, în care primul loc îl ocupă laicii.* Acestea de o cam dată, pôte cu altă ocaziune vom debata mai în detalii cestiunea; dar și până atunci să zicem și noi cu toții, că „așa să ne ajute Dumnezeu, pe cum ne e cugetul!“

Măgureanul.

Visita Mitropolitului Mețianu la Mitropolitul nostru.

Popularul și în visitațiunile canonice de curind sărbătoritul cap bisericesc al Românilor greco-orientali din Transilvania și Ungaria, Esc. Sa Mitropolitul Mețianu însoțit de Pr. Cuv. sa Dr. Ilarion Pușcariu a plecat din Sibiu în dimineața zilei de 2 Octombrie spre a-și achita datorința de onoare față de Mitropolitul nostru. Sosind la 12^{1/2} la gara Blașului, a fost întâmpinat de Cl. dmn Dr. Isidor Marcu secretariu mitropolitan pe cum și de câțiva credincioși gr. or. din Blaș și jur. După îndatinatele salutațiunii de nouă sosiți împreună cu întâmpinatoriul secretariu suindu-se în calăsa mitropolitană trasă de 4 fugari luară drumul către castelul mitropolitan, unde îi aștepta iubitul nostru arhiepiscopar. Aci apoi de nouă sosiți fură conduși la apartamentele destinate pentru densii, Mitropolitul Mețianu în etajul II al castelului mitropolitan, ér vicariul său în etajul vechei reședințe episcopesci. După un scurt interval a fost recepțiunea membrilor consistoriali, oficialilor arhidieceșani și a câtorva profesori de teologie, cari prin rostul Rev. vicariu general arhiepiscopesc Ioan M. Moldovan își exprimară omagiile lor și dorința ca părintele ceresc să-l conserve întru mulți ani în fruntea bisericii a carei guvernare i-s'a concretat. Escelenția sa mulțamind pentru manifestarea simțemintelor de stimă, ce i-s'au exprimat, afirmând că și densul e pătruns de aceleași simțeminte, i-s'exprimă dorința ca membrii bisericii aprăpe surori să meargă mână în mână pentru ajungerea scopului comun. I. P. S. Sa Mitropolitul Mețianu pe lângă vrăsta înaintată de care se bucură, e de o înfățișare vigurosă, cu un exterior plăcut și simpatie, cu un naturel deschis, afabil. După depărtarea deputațiunii Blășene înaltul ôspe al Blașului primi în audiență pe credincioșii săi așezați în Blaș. Samuil Sabo catechet gr. or. la gimnasul nostru și pe notariul Muntean.

Fiind timpul prânzului se așezară cu toții la masa ce era gătită în sala de așteptare din etajul prim al castelului.

În decursul mesei Escelenția sa Mitropolitul nostru i-s'î ridică paharul pentru sănătatea și viață îndelungată a înaltului său ôspe, care prin prezența sa i-a causat o mângăere în aceste timpuri grele pentru episcopatul român. Datorie n'a rămas. I. P. S. Sa Mitr. Mețianu mulțami pentru primirea ce i s'a făcut și pentru cuvintele ce i s'au adresat terminând cu exclamațiunea liturgică de după comemorațiunii ca adecă Domnul Dzêu să dăruiască pe Mitropolitul nostru sfintelor sale bisericii în pace, întreg, onorat, sănătos, întru zile îndelungate, drept îndreptând cuvântul adevărului său.

După terminarea mesei, cei invitați resalutând din nou pe eroul serbării se de-

părtară. Nu mult în urmă tinerul în arhiepiscopie Archiepiscop, însoțit de vicariul său și de secretariul mitropolitan din Blaș, visită pe Revdssmii domni canonici, apoi diversele instituite de învățământ și internatele, în cari se întrețină ceva mai îndelungat.

În ziua următoare înaltul ôspe după asistarea la sacrificiul liturgic luându-și rămas bun intim de la Mitropolitul nostru însoțit de vicariul său, de unii membrii capitulari și de secretariul mitropolitan părăsi curtea mitropolitană, pentru a pleca la 9 ore cu trenul accelerat.

Noutăți.

Întru mărirea lui Dumnezeu. Subscribul oficii parohiale își ține de datorință a aduce și pe cale publicistică mulțamită de recunoștință credincioșilor: *Berindean Alesandru*, care în primăvară a mai donat un candelabru de sticlă pentru înfrumșetarea bisericii noastre, acum împreună cu *Cucu Alesandru* și veduva *Cucu Crucia* a dăruit s. evanghelie cu litere străbune în preț de 13 fl. *Berindean Raveca* o față de bumbac foarte frumoasă pe s. altariu; *Veduva Pop Maria*, *Pop Dănilă*, *Pop Ilarie* și *Pop Sandica* 2 prapori de postav negru pentru înmormintări: *Cenan Ioachim* o cădelniță de argint de China; *Porcila Elisafra* un stichariu de geolgiu și *Culcușiu Ștefan* o față cerată pe masa de proscemie. Pentru cari fapte adevărat creștinesci rog pe Dumnezeu să le răsplătescă după vrednicie și să le scrie în cartea vieții. Oficiul par. gr. cat. din Cianul Mare 2/X /899. Iuliu Soeol cooper. gr. cat.

Zina numelui Maestății Sale a fost sărbătorită cu cuvenită pompă. La liturgia celebrată de Rsmul *Iosif Hossu* director gimnasial asistat încă de 8 preoți și 2 lectori, a luat parte tinerimea studioasă de la toate instituitele de învățământ din loc.

De la Asociațiune. Joi în 5 a c. s'a ținut ședința la Asociațiune, în care s'au pertractat și primit proiectul pentru noua organizare a despărțemintelor. Se prevăd 56 despărțeminte, față cu 43 din trecut. Noul proiect va fi comunicat și comitetelor despărțemintelor spre facere de observări.

Din diecesa de Lugos. Pe anul 1899 s'a împărțit din fondul Viduo-orfanal la 48 veduve și orfanii de preoți suma de fl. 2527, ér la 8 preoți deficienți fl. 674. La stațiunea de capelan-docente din Panța se escrie concurs cu ziua de 31 Octombrie n. Emolumintele capelanali sint: congruă 199 fl. 50 cr., cuartir 60 fl., a treia parte din venitele stolarii, ér cele de învățator: salar 207 fl. 50 cr., pentru cuartir 20 fl. și dacă ar face și pe cantorul ar primi salarul de 92 fl. 50 cr. — La stațiunea de cantor-docente în *Lezvin* se deschide concurs până la 31 Octombrie n. salar 302 fl. 74 cr. și cuartir.

La facultatea teologică. Esercitiile spirituali s'au început Luni în 2 Octombrie sera la 6 ore. S'au terminat Joi în 5 Octombrie cu cuminerea clericilor. Vineri, în 6 Octombrie a fost „Veni Sancte“ și imediat s'au început prelegerile. Teologi pe an. scol. curent sint 44.

Telegrafia accelerată. Vinerea trecută s'a făcut în Budapesta o încercare interesantă cu telegrafal accelerat inventat de Pollak electrotehnic și de Vioag. mecanic. Acest telegraf accelerat face posibilă o înțală de transmisiune de peste 80.000 cuvinte într'o oră, și încă fără alterarea celei mai mari precisiunii a telegrafării. Încercarea s'a făcut între Budapesta și Berlin, și se zice, că a fost foarte succésă. Așa de pildă, s'a dat o depeșă de 220 de cuvinte la Berlin în timp de 10 secunde. În același timp a sosit o depeșă tot așa de mare de la Berlin.

Omor ritual. A făcut svon omorul unei fete din Polna, din cauza că lumea avea

prepusul, că e la mijloc ceva omor ritual. Prepusul s'a descărcat asupra jidanului Hiilsner, care a fost și osindit la moarte. Înainte de esecutare a mărturisit faptul, spunând că a avut și doi complici: Erbmann și Wasserman. Gendarmeria din Praga a pus mâna pe amândoi. După mărturisirea osinditului, omorul a fost plănuț pe ziua de 27 Martie, ér după două zile aș și comis omorul și sângele l'au folosit spre scopuri rituale. Unul din ei l'a și dus cu el pe tren.

Reforma calendarului în Rusia. În legătura cu știrea publicată și de noi în nrul 27, relativă la introducerea calendarului Gregorian în Rusia și respective în întreaga biserică grecească, „Tel. Rom.“ scrie: Unele ziare străine aș fost lănsat scirea, că guvernul rusesc ar fi hotărât, ca cu începerea vécului viitor să introducă calendarul gregorian. Faptul se reduce la aceea, că după stăruința burselor din Rusia guvernul a promis, că va autorisa tribunalele să ție în sémă data calendarului gregorian pe efectele comerciale, pentru înlesnirea tranșacțiunilor internaționale. Până acum, nici chiar comerțului în Rusia nu-i era permis să întrebuințeze altă dată, de cât aceea după calendarul Iulian, care rămâne calendar național bisericesc al statului. Cât privește biserică ortodoxă, pe cum s'a demonstrat de atâtea ori, schimbarea calendarului involvă o cestiune dogmatică (?? Red.) de primul ordin, și un singuratic sinod, fie chiar al Rusiei, nu are competență să o facă fără aprobarea și conlucrarea tuturor bisericilor răsăritene.

O dispusețiune salutară. Ministrul de culte al României, a adresat conducătorilor școlilor de fețițe o circulară prin care opreșe în mod hotărât purtarea corsetului în decursul ôrelor de studiu. Ar fi foarte nimerit dacă opreliștea acésta ar introduce-o și susținătorii școlilor noastre de fețițe, cunoscută fiind stricăciunea corsetului asupra dezvoltării fizice a corpului.

Statua lui Lesseps în primejdie. Corabia „Oxfordshire“, care transporta la Port-Said colosala statuă a lui Ferdinand de Lesseps, era aprăpe să se îneco. Corabia își continua drumul, după ce plecase din Plymouth, când în golful Gascogne a fost suprinsă de furtună. Cielonul culcă corabia pe coste și cele 17.000 chilogr. de bronz, care formeză diferitele fragmente ale statuei alunecară și ele, urmând direcțiunea corăbiei care nu se mai putu ridica. Cu toate sfortările făcute, a fost peste putință, ca vasul să fie ridicat în poziția sa naturală. În acésta stare, corabia se reîntorse cu foarte mari greutate, la Plymouth, riscând o mare primejdie. În port echilibrul a fost restabilit și corabia și-a continuat apoi călătoria. Ultimile știri arată că „Oxfordshire“ a trecut cu binele Gibraltarul. Înăgurarea statuei se va face la 5 (17) Novembre, cu ocaziunea celei de a 30-a aniversare de la deschiderea canalului de Suez.

„Constituire.“ Societatea de lectură a elevilor institutului preparandial din Blaș, intrunindu-se în ședința constituantă din 26 Septembrie 1899 sub conducerea M. O. Domn. Ioan F. Negruțiu prof. prep. și-a ales pe anul scol. 1899—90 următorii oficiali: Președinte: *Ilarian Dulău*, notar: *Aurelian Dorgo*, redactor: *Ioan Pescariu*, bibliotecar: *Patricie Pallade*, archivar: *Valeriu Tufescu* toți elevi de curs. III. Casar *Ioan Boer* elev de curs. II. Ér membrii în comisiunea critică: *Ambrosiu Nistor*, *Dumitru Gafton* și *Ioan Runc* elevi de curs. III. *Emanuil Seiche*, *Mitrofan Cosgarea* elevi de curs. II și *Ioan Barna* elev de curs. I.

Concurse la stațiunii învățătorești. În Arhidieceșea sint de ocupat: stațiunea de docente primariu în *Feturd*, cu salar de 312 fl. 50 cr. cuartir și grădină, — apoi docentura din *Acintș*, cu salariu de 300 fl. cuartir și lemne focali. Terminul concursului pentru amândouă e ziua de 15 Octombrie n. c.

PARTE SCIINIFICĂ-LITERARĂ.

Viața și operele lui
Andrei Murășan.

(Continuare.)

În literatura românească, a fară de Resunetul lui Murășan, mai sînt încă două cantece analoge, unul este marșul lui Vasile Cârlova, cunoscut sub numele: *Oda la ostirea română* și cel alalt este marșul lui Vasile Alecsandri, intitulat: *Deșteptarea României*. Noi le reproducem toate trele, ca așa să putem face între ele o asemănare amănunțită:

Oda la ostirea română.

Frații mei! copii războinici, ascultare mamei dați!
 Etă ciasul, mic și mare, armele să 'mbrățișați,
 Strigând toți într-o unire,
 Spre a mamei fericire:
 S'alergăm de obște, frații!

Căci vouă se deschide un drum foarte lăudat
 Ca să mergeți cu paș mare cătră slavă ne'ncetat.
 Fie vouă dar în minte
 Că Europa fusă-și simte
 În ce cale ați intrat.

Glasul patriei să sune în auzul tuturor,
 Strigând vouă: „Lenevirea rușinată sub picior!“
 Toți acuma cu-o strigare
 Spre a vestră înălțare,
 Să dați mână de-ajutor.

Acea armă ruginită și ascunsă în mormint,
 Brațele să inferbinte; lese érá-și pe pămînt!
 Tinerimea s'o 'ncuune
 Cu isbindi și fapte bune;
 Pe ea facă jurămînt!

Înainte fie căruț îndestul v'ați umilit;
 Îndestul și lenevirea cu greș somn v'a stăpînit!
 Acea sôrtă fără milă,
 Saă de voe saă de silă,
 În sfârșit v'a slobođit.

Priviți slava de aprôpe; voi în urmă-i ați călcat
 Și pe fruntea fie căruț raza ei a luminat;
 Decî la arme dați năvală
 Și pe rënd eșii cu fală,
 Căci vulturul s'a 'nălțat!

El sub aripă-i v'e chiamă și vestesce ca să sciti,
 Că de-acuma înainte Nație să v'e numiți;
 Decî de-acuma înainte,
 Alergați cât mai ferbinte
 Laure să dobîndiți.

Într'acéstă cale sîntă înfrunțați ori ce nevoi;
 Biruința pretutindenî să se ție după voi,
 Și strigați cu-o glăsuire:
 „Slavă, dragoste, unire
 În veclî fie între noi!“

Înainte-v'e vrăjmașii să aplece fruntea lor,
 Să-și cunoscă neputința ca să scape de omor;
 Dar atuncî a vestră mână
 Spre ei fie mai blăjînă,
 Dându-le și ajutor.

Bărbăția și virtutea aici încă se găsesc;
 Încă curge printre vine acel sânge strămoșesc,
 Ce la vreme se arată
 Și nu pere nici o dată,
 Ca un dar dumnezeesc.

Pe câmpia românească, tot tăcere până când?
 Până când de arme pline să nu sune când și când?
 Și pe 'ntinsa ei lățime
 Să nu lésă cu fuțime
 Cetele mereu la rînd.

Aici școla biruinței într-o vreme a stănut,
 Ale căreia ruine se v'ed încă vechi de mult;
 Dar acum fără zăbavă
 Acea strămoșescă slavă,
 A să lésă un minut.

Glasul nostru strigând „Arme!“ pe strămoși a deșteptat,

Ale căroră țerînă în morminte s'a mișcat.
 Și-a lor umbre 'n veclî tăcute
 Staū cât colo nevedute
 Privind stégul înălțat.

Ce privire dulce miel stégul filfăe în vînt,
 Armele lucesc și slava lese érá-și din mormînt;
 Tinerimea îndrăsnită,
 Mândră, falnică, mărță,
 Ușor calcă pe pămînt.

Lacrimă de bucurie! curgi, ah, curgi neincetat!
 Vécurlî sînt de când ascunsă pe al meu pept tu
 n'al picat.

Arma, étă că lucesce!
 Slava, étă că zimbesce!
 Stégul, étă-l s'a 'nălțat! *)

Deșteptarea României.

Voi ce stați în adormire, voi ce stați în nemișcare,
 N'audiți prin somnul vostru acel glas triumfător,
 Ce se 'nălță pân la ceruri din a lumii deșteptare
 Ca o lungă salutare
 Cătră-un falnic viitor?

Nu simțiți inima vestră că tresare și se bate;
 Nu simțiți în peptul vostru un dor sînt și românesc?
 La cel glas de înviere, la cel glas de libertate
 Ce pătrunde și răsbate
 Ori ce suflet românesc?

Etă lumea se deșteptă din adîncea-i letargie!
 Ea pășesce cu paș mare cătră-un țel de mult dorit.
 Ah! treziți-v'e ca dînsa, frații mei de Românie!
 Sculați toți cu bărbăție,
 Ziua vieții a soait!

Libertatea 'n fața lumii a aprins un mândru sôre,
 Și-acum nemurirele toate cătră dînsul așintesc
 Ca un cărd de vulturî agerî ce cu-aripi mântuitoare.
 Se cerc vesel ca să abóre
 Cătră sôrele ceresc!

Numai tu, popor române, să zaci vecnic în orbire?
 Numai tu să fii nevrednic de-acest timp reformător?
 Numai tu să nu ței parte la obștesca înfrățire,
 La obștesca fericire,
 La obștescul viitor?

Până când să cređă lumea, o, copii de Românie!
 Că-ori ce dor de libertate a perit, s'a stins din voi?
 Până când să ne tot plece cruda, órba tirănie
 Și la carul de truție
 Să ne 'njuge ca pe boi!

Până când în țara noastră tot străinul să domnescă?
 Nu sînteți sătul de rele, n'ați avut destul stăpîni?
 La arme, viteji, la arme, faceți lumea să privescă
 Pe câmpia românească
 Cete mândre de Români!

Sculați frați de-acela-și nume, étă timpul de frăție!
 Peste Molna, peste Milcov, peste Prut, peste Carpați
 Aruncați brațele vestră cu-o puternică mândrie
 Și de-acum pe vecinicie!
 Cu toți mînile v'e dați!

Ha! copii de acela-și sânge! ha! cu toți într-o unire
 Libertate-acum saă mórte să cătăm, să dobîndim.
 Pas, Român!, lumea ne vede.... Pentru-a patriei
 iubire,

Pentru-a mamei desrobire
 Viața noastră să jertfim!

Fericit acel ce calcă tirănia sub picior!
 Care vede 'n a lui țară libertatea re'nviind.
 Fericit, mărț acela care sub un falnic sôre
 Pentru patria sa móre,
 Nemurire dobîndind. *)

*) Veđi Nicolae Bălcescu: Istoria Românilor sub Mihai Vodă Vitézul; Bucuresc 1894 vol. I. pag. 273—276.

*) Vasile Alecsandri: Opere complete. Poesii. Bucuresc 1897 vol. I. pag. 257—260.

Resunetul.

Deșteptă-te Române! din somnul cel de mórte,
 În care te-adînciră barbarii de tiran!
 Acum ori nici o dată croace-ți altă sôrte,
 La carea să se 'nchine și cruđii ței dușman!

Acum ori nici o dată, să dăm doveđi la lume,
 Că'n aste mînî mai curge un sânge de Roman,
 Și că'n a noastre pepturi păstrăm cu fală-un nume
 Triumfător în lupte, un nume de Traian.

Înalță-ți lata frunte și caută 'n jur de tine,
 Cum staū ca brađii 'n munte volnicî sute de mil;
 Un vers ei mai așteptă și sar ca lupii 'n stîne,
 Bêtrîni, bărbați, junî, tinerî din munți și din câmpii!

Priviți mărțe umbre, Mihai, Ștefan, Corvine,
 Româna nație, ai voștrî strănepoți,
 Cu brațele 'narmate, cu focul vostru 'n vine,
 „Viață 'n libertate, ori mórte strigă toți!“

Pe voi v'e nimiciră a pismei reutate,
 Și órba neunire, la Milcov și Carpați!
 Dar noi, pêtrunși la suflet de sînta libertate,
 Jurăm că vom da mîna, să fim pururea frați!

O mamă v'eduvită de la Mihai cel Mare,
 Pretinde de la fii-și azi mână de-ajutor,
 Și blastemă cu lacrimî în ochi pe ori și care
 În ast fel de pericol s'ar face vinđător!

De fulgere să piéră, de trăsnet și puciosă,
 Ori care s'ar retrage din gloriosul loc,
 Când patria saă mama, cu inima duiosă,
 Va cere, ca să trecem prin sabie și foc!

N'ajunse Iataganul barbarei Semi-Lune,
 A căruț plagî fatale și azi le mai simțim:
 Acum se viră Cnuta în vetrele străbune,
 Dar martor ni e Domnul, că vii nu o primim!

N'ajunse despotismul cu-întréga lui orbie,
 Al căruț jug din secoli ca vitele-l purtăm:
 Acum se 'ncercă cruđii, în órba lor truție,
 Să ne răpésca limba, dar mórți numai o dăm!

Românii din patru unghiuri, acum ori nici o dată
 Uniți-v'e în cuget, uniți-v'e 'n simțiri!
 Strigați în lumea largă, că Dunărea-i furată,
 Prin intrigă și silă, viclene uneltiri!

Preoți, cu crucea 'n frunte! căci óstea e creștină,
 Devisa-i libertate și scopul ei prea sînt,
 Murim mai bine 'n luptă, cu glorie deplină,
 De cât să fim sclavi érá-și în vechiul nost pămînt!

E ușor de a vedé, că cantecele reproduse
 peste tot samînă unul cu altul, dar pentru
 aceea se deosebesc esențial între sine. Asemînarea și
 deosebirea acésta George Coșbuc a dovedit-o „luce
 elarius“ în un studiu interesant și adînc, reproduc,
 din Epoca, în Tribuna Poporului. *) Noi compararea
 acestor trei marșuri o vom face pe basa studiului
 lui Coșbuc.

Ele asemînă unul cu altul prin multe
 expresiuni și idei de aceea-și natură.

La Cârlova vine vremea, când mic și mare
 trebuie să îmbrățișeze armele. La Alecsandri
 aflăm ciasul ce deșteptă din adîncea letargie.
 La Murășan se deșteptă Românul din „somnul
 cel de mórte“.

Românii lui Cârlova sînt de un somn
 greū stăpîniți; ai lui Alecsandri staū în
 adormire, érá ai lui Murășan sînt cuprinși
 de „somnul cel de mórte“.

(Va urma.)

Prof. Ioan Raț.

*) Tribuna Poporului I. Nro 16.

Christos ori Muhamed.

Istorie de călătorie
de

Carol May.

(Continuare.)

Despre cetate însă-și nu sînt multe de spus. Ea sémănă cu cele alalte cetăți orientale fără de a le întrece în vre o privință. Moslimul adevărat că are o părere așa de bună despre ea, cât o numește cetatea fericirii. Européul îi dă dreptate, dacă de pe colnicul de maslini numit Belvedere vede în razele sórelui apunătoriu minarehurile svelte și coperișele plane, pe a căror albătă lucește auritură. Dară dacă intră în lăuntrul cetății, își va schimba a bună samă și părerea acésta. Ulițele sînt strimbe și strimte; pretutindenia zac moloz, frânturi de petri și murdărie puturoasă. Șirurile de căsi de multe ori se apropie așa de tare unul de altul, cât cu un paș poți, să treci de pe un coperiș al unui șir de căsi pe alt coperiș al celui alalt șir. Clădirile ruinóse nu se reparază; le lasă, să se descompună, și zidesc altele nóuě alătura cu ele, căci loc este destul. Așa veđi deci lăngă olaltă ruine, clădiri bine grijite, corturi improvizate, ba și capele cu cripte, reprezentând tóte istoria și desvoltarea cetății de la timpul cel mai vechiu pănă la cel mai nóu. După învingerea de la Keleah împératul Carol V. zidise o cetățue, la care locuitorilor le căntase, să aducă petrite cioplite ale acuaductului cartaginean și să ardă var din columnele de marmoră ale Cartagini. Singura clădire vrednică de amintit e palatul beifului la piața Kasbah. Dară beiful a rare ori locuesce într'insul.

Mai de mult locuitorii erau osebiți în chip fórté sever unii de alții după rassă și credință. Asta acum nu mai e așa. Cu tóte acestea creștinii și Jidovii cuprind mai ales partea din jos a cetății și suburbiile, pe când așa numiții Culugli, pogoritorii Turcilor, locuesc în partea din sus, érá chiar în centru petrec Maurii, cari sînt mare parte pogoritori de ai Moriscilor alungați din Spania. De observat ar mai fi, că sara pe întunec fiesce cine e dator a purta câte un lămpaș.

Beiful locuesce în castelul său Bardo, care e spre apus cale de o órá de la cetate. Spre a ajunge acolo omul trece pe sub un arc al împunătorului acuaduct, care provéduse odinióră Cartaginea cu apă. Acest Bardo e un conglomerat de clădiri diferite, în cari reșede nu numai beiful, ci locuesc și mulți dignitari înalți, oficiali și servitori.

Ce privesce câmpurile de ruine ale Cartagini, drumul la ele duce preste câmpul luptei de la Zama, unde Scipio Africanul învinsese pe Anibal. Ruinele cele mai multe se derivă din timpuri mai târziu; de adevăratele rămășițe ale vechii Cartagini are, să se socotescă a bună samă numai acuaductul acela; el se compune din opt spre zece cisterne imponente.

Cu lucrurile acestea vrednice de vedut străinul isprăvesce în scurtă vreme și fórté lute. Eú mă ținui de timpul de față; modul de traiu al poporației de acumă mă interesa mai mult de cât cercarea și desgruparea de anticități cea aci de altmintrea oprită. De aceea mă despărții de Turnersctick, pe carele-l cuprindeau fórté afacerile lui de

negot, și-mi închiriai o locuință în centrul cetății. Casa era a unui bărbier și se compunea din un șir admirabil de două salóne elegante, cari erau osebite unul de altul prin o cortină, ce cuprindea lățimea și înălțimea întregă a clădirii. Acest palat întreg avea lungime de opt și lărgime de șese pași; coperișul îi era de pae, érá păretele de lut și pae. Spre a cruța ușa lăsaseră casa de o lature fără de leac de părete. Cortina o aú compus cu multă șireție din bucăți de papir lipite de olaltă de tóte felurile, mărimile și colorile. Pavimentul îi forma bunul pămînt. Aci ședeam deci în unghiú pe divanul meu, adevă pe giamantanul meu, carele forma întreg mobiliarul, și priviam prin una din multele găuri ale cortinei din colo în cel alalt salon, în care locuia bătránul bărbier, nu dóră singur, ci cu haremul său, adevă cu o Medusă cam de șapte zeci de ani, a cărei singură ocupație părea a consta numai în aceea, că cocea cepe. El avea o clientelă fórté număróasă, dară din toți clienții lui nu vedui pe nici unul plătind. Era o adevărată plăcere a-l vedé deprindéndu-și arta. Mă mișcă mai ales credința și grijea, cu care aduna spuma de săpun răsă de pe fețe și gávălii, pentru ca să ungă cu ea alte fețe și gávălii.

Locașul acesta al meu costa pe lună patru franci și așa deci pe săptămână un franc, carele aveam, să-l plătesc anticipativ. Când dădui bătránului doi franci și-i spusel cu o cale, că pot, să petrec aci numai o săptămână, mă socoti de un prinț din „O mie și una de nopți” și se imbiă, că mă va rade gratis, dară la asta renunțai din cauza de mai la deal.

Firesce că aci mă făcui chiriaș, numai pentru ca zilnic să pot privi câte două trei óre la viața din un atelier tunisan de barbier. Ceealaltă vreme o petreceam făcénd preambulări prin împrejurime ori prin cetate, érá nóptea durmiam a fară pe nae.

În cele dintăiú cinci zile nu întâlnii pe Moslimul vrăgmaș. De cum va mă cerca, asta o făcea a bună samă în cartierul franc, érá nu aci, unde locuiam și-mi petreceam vremea. Dară în ziua a șésa s'a întâmplat, de m'am întâlnit cu el într'un chip de tot neașteptat. Când sosi adevă în presara zilei acesteia pe nae, imi împărtăși Turnersctick plin de bucurie:

„Charley, azi am fost norocos, fórté norocos. Voiú puté, să ved un harem.”

„Ce zici? Un harem vedé eú zilnic.”

„Unde?”

„La bărbierul meu.”

„Nu grăi nărođii! Pentru că veđi pe strămoșea unui făcătorii de spume de săpun, nu te pismuesc. Dară fiind că e vorbă de săpun, eú mi-l am vindut pe al meu. Cele alalte mărfuri încă află cumpărători, și cele ce nu mi-le cumpără ómenii de aci, le voiú duce la Sfaks, unde piața e bună. Pentru ca să mă informez bine, voiú, să mă reped o dată pănă acolo. Vii și dta?”

„Firesce! Nu putem óre, să folosim linia Societății Rubattino?”

„Ba putem. Poimăne sară pornesce un vapor de aci. Pănă atunci fi gata de drum!”

„Sînt gata în ori care órá. Dară dta voiá, să-mi grăesci despre un harem.”

„Nu numai despre un harem, ci despre o casă preste tot. Doriam, să ved o dată internul unei case tunisane. Neguțătorii, cu cari am de a face, sînt aranjați toți în chip francez. Dară unul din domnii acéștia are un contorist, care locuesce la cumnatul său, la hărbatul surorii sale măritate. Cumnatul acesta are o casă frumoasă aranjată în chip oriental, și casa asta va contoristul, să mi-o arete mîne înainte de prânz.”

„Cum se chéamă cumnatul acesta?”

„Abd el Fadl.”

„Asta pe nemțesce însămnă servitoriul bunățății, un nume frumos, care promite óre ce lucru bun. Invoit e, ca să cercetăm casa lui?”

„Așa cred.”

„Și ce e omul acela?”

„Nu sciú. Dta dóră sciú însu-ți, că aici nu poți, să sciricesci raporturile unei rudeni fără de a trezi bănnell. Contoristul vine aci pe nae, ca să ne lea cu sine.”

„Și cum stăm cu haremul?”

„Acesta încă am, să-l vedé, adevă numai odăile, căci dómna nu are voe, să ni-se arete.”

„Ce folos ai din aceea, că veđi o locuință fără de a vedé pe locnítórea ei?”

„Ce folos ai dta din aceea, că privesci la clienții bărbierului? Voiú, să-mi îmbogățesc cunoscințele, în tocmai pe cum faci și dta cu ale dtale. Așa dară vii și dta?”

„Viú, dară numai în interesul dtale.”

„Cum așa?”

„Ar puté, să fie vorbă de o cursă, și aci ași puté deci, să-ți ajut, ca să scapi dintr'insa.”

„Ce vorbă e asta? Tinerul contorist e om de omenie. De o cursă nu póte fi vorbă, și de altmintrea căpitanul Turnersctick nu e omul, pe care să-l póta prinde.”

Întelesul era deci făcut. Eú vedusem destule căsi orientale, și mă hotăríi, să însoțesc pe prietinel meu îndemnat numai de grijea de siguranța lui.

În ceea diminétă contoristul veni pe nae. El era un Maur tiner, a cărui presentare întru adevér însufia incredere. El se dovedi fórté curtenet și modest și declară, că cumnatul său despre visitarea acésta a casei sale adevărat că nu scie nimica, fiind că petrece în călătorie, dară dacă ar fi a casă, a bună samă și-ar da invoirea. Asigurarea acésta o rosti tinerul cu o convicție, carea mă liniști. Pornirăm, dară mai întâiú totuși luá la mine úu revolver.

Drumul ne duse în o uliță, carea se sfârșia în piața Kasbah. Acolo era casa. Laturea ei de spre uliță o forma un zid înalt, în care nu era nici o feréstă, fără numai o singură ușe. Contoristul dădu semn cu tóca, și pe loc ne lăsă un Negru, să intrăm. Vedui, la ce mă așteptasem, adevă interiorul unei case ca al tuturor caselor orientale mai de frunte.

Clădirile acesteia constau aprópe tóte din o curte descoperită, care e împrejurată jur împrejur de odăi și de alte încăperi. În mijlocul curții e o fântână. Deosebirea constă în aranjarea mai mult ori mai puțin pretiósă, în pornirea mai mult ori mai puțin vedită a căsii spre ruinare. Tipul e de altmintrea acela-și în tóte căsile orientale.

(Va urma.)

Bibliografie.

„Almanachul învățătorului român” e pus deja sub tipar și intrând în al doilea an va apăre peste câte va zile și se va vinde cu prețul de 1 fl. exemplarul + 10 cr. porto postal. Se poate procura atât de la subscrierul, cât și de la „Tipografia”, soc. pe acțiuni în Sibiu (Nagy-szeben), în al cărei binereputat atelier se tipăresce.

În ast an Almanachul va apăre legat frumos și traicnic, în legătură de pânză, cu teacă pentru cerusă etc., ilustrat și peste tot foarte elegant.

Almanachul va ave acum formatul unui notes portativ, plin de cunoștințe din domeniul literar și pedagogic, legi și ordinațiuni și cu multe alte îndrumări, cari staă zilnic la dispoziția învățătorului în toate afacerile sale școlare.

Etă, pentru orientare,

Cuprinsul Almanachului:

Prefață. I. Călindarul și notițe din tipic pro 1899/00. II. Date chronologice pe anul 1900. III. Date genealogice. IV. Afaceri de postă și telegraf. V. Competențe de timbru și taxe. VI. Șematismul bisericii ort. române. VII. Șematismul provinciei metrop. gr. cat. VIII. Reuniuni învățătoresci. IX. Partea literară foarte bogată, având și câte va ilustrații și studii din sfera pedagogiei. X. Pro domo. aprețiări favorabile asupra Almanachului, an. I., de la diferiți bărbați: Ștefan Velovan, Dr Al. Mocsonyi, V. Babeș și mulți învățători. XI. Școala confesională, aci găsim lucruri vrednice și sciut pentru toți învățătorii, a nume:

a) Regulament pentru organizarea învățământului în școlile populare; b) Din drepturile și datorințele învățătorului; c) Literatura noastră școlară în anul din urmă.

XII. Cartea experiențelor, în această parte urmază vre o 2—3 côle de rubricii pentru notițele trebuincioase învățătorului peste an. XIII. Apendice. XIV. Anunțuri.

Mai având la dispoziție unele esemplare din anul trecut, doritorii de a ave și „Almanachul” din I. an, binevoescă a trimite subscrierului, ori „Tipografia”, societate pe acțiuni, Sibiu, 70 cr. și-l vor primi, trims franco.

Recița montană (Resiczabánya), 1899.

Cu stimă și frăție

Ioșif Velcean,
inv. român.

A apărut și se află de vindare la **Tipografia seminarială din Blaș:**

Sfinta și Dumnezeesca

EVANGELIE

a Domnului și Dumnezeului nostru Isus Christos

revădută după originalul grecesc și acum întâia dată tipărită cu litere străbune în zilele preainălțatului Împărat al Austriei și Rege Apostolic al Ungariei Francisc Ioșif I. cu binecuvîntarea Preasfințitului nostru Archiepiscop și Mitropolit de Alba Iulia și Făgăraș Dr Victor Mihályi de Apsa.

Blaș 1900.

De la sfinta Unire 200.

Evangelia e tipărită în format folio, pe hârtie de pergament albă și consistentă, cu litere mari noulă, cu cadru duplu: negru și roșu, și cu titluri și litere inițiale eră-și roși, e de o executare tipografică escelentă. Se estinde pe 40 côle 323 pagini.

Pagina titulară are un cadru artistic, în celea patru colțuri cu simbolele evangeliștilor: ânger, vultur, leu și boă. De asupra, în mijloc e chipul Mântuitorului ca învățător, având în mână cartea, er de desupt e pecetea metropoliei.

La începutul fie cărei Evangelii, stă chipul Evangelistului pe hârtie grosă satinată, viața lui și indicele după capete, arătându-se fie care cap când se cetesce, în ce zi și la ce pagină?

Sfârșindu-se evangeliile de peste an, urmază evangeliile de dimineță ale învierii, a sârbătorilor nemiscătoare de peste an, ale sfinților, la ocațiuni diferite, la sf. Ungere, sf. Botez și sfințirea apei.

Urmază apoi un tipic amănunțit despre aceea. când se începe și când se gată fie care Evangelist. evangelia canaanenei. din săptămâna botezului și apoi schimbarea evangeliilor după ziua în care cad ss. Pascl ș. a.

Ca limbă, nu lasă nimic de dorit, ținându-se cont de progresele și dezvoltarea limbii literare românesce, de vechile texte, și de aceea, ca să fie pe înțelesul poporului.

O recomandăm cu totă căldură spre a fi cumpărată pentru toate bisericile Provinciiei noastre mitropolitane.

În ce privesc prețul **Evangeliei** Veneratul Cler il cunoșce din circulariul din 12 Iuliu 1899. Dar fiind că sînt mulți din diecesele sufragane, cari ar dori să-și procure ediția această a **Evangeliei** și nu sciū prețul ei, spunem, că un exemplariu costă: crudo **8 fl. 50 cr.**, broșurat **8 fl. 65 cr.**, er legat în pele roșie, cu cadru aurit pe table, cu cei patru Evangeliști, cu cruce și cu copcie **12 fl. 50 cr.** Legătura mai elegantă se compută după calitatea peleii și a decorațiunilor, cari se vor dori.

A apărut:

„Istoria diecesei gr. cat. de Oradea-mare” de Dr Ioan Ardeleanu, partea I și II-a se află spre vindare la auctorul. Oradea-mare, Nagy-magyar utca gör. kath. elemi iskola. Partea I. 80 cr., partea II. 60 cr., ambele 1 fl. 40 cr., 10 cr. porto, pentru teologi și învățători sau pedagogi cu 1 fl. 10 cr. ambele părți.

G. Coșbuc: **Răsboiul nostru pentru neatinare**, ed. III. Bucuresci. edit. C. Sfetea, XVIII+287. pag. prețul 50 cr.

G. Coșbuc: **Povestea unei corone de oțel**, Bucuresci. edit. C. Sfetea, XVII+260. cu o multime de ilustrații, prețul 75 cr.

Recomandăm cu totă căldura cetitorilor nostri aceste două cărți cari povestesc într-o limbă admirabilă și descriu cu o plasticitate de neajuns vitejiile armatei române și a regelui său, în compania de la 1877—1878.

Judita Secula n. Truța: **Din vremuri apuse**, Bucuresci 1899, pag. 110, prețul 1 leu.

Editor și redactor răspundător:

Dr Vasile Suciu.

(45) 2—3

Concurs.

La școala comunală gr. cat. din **Iancahid** (p. u. Nagy-Becskekerek, Torontál m.), devenind prin abdicere postul de învățător în vacanță, pentru complinirea acestei stațiuni, prin

acésta se escrie concurs public, cu termin până la 20 Octombrie a. c. st. n.

Emolumentele împreunate cu acest post sînt:

1. Salar anual în rate lunare anticipative: 400 fl.
2. Pentru lemne focali: 20 fl.
3. Paușal scripturistice: 5 fl.
4. 4 stînjini□ de paie în natură cărate a casă.
5. Stolele îndatinate de la nunți și înmormîntări.
6. Locuință în natură, 2 chilii, cuină, cămară, grajdii și 1/4 juger grădină.

Cu acest post sînt împreunate și următoarele datorințe și a nume:

a) instruarea elevilor din școala de tôte zilele și de repetiție. Limba de propunere e limba magiară și română în proporțiune egală;

b) în Dumineci și sârbători a ține strana dreptă;

c) a fara de ôrele de prelegeri a lua parte la înmormîntări;

d) a instrua elevii în cântările bisericesci și profane.

Doritorii de a ocupa acest post vor ave a-și instrui recursele lor, scrise cu mână proprie în limba magiară și provădute cu timbru de 50 cr., cu următoarele documinte:

1. Estras de botez; 2. Absolutoriu preparandial și Testimoniu de cualificațiune;
3. Atestat comunal despre purtarea-i morală și conduita-i politică;
4. Atestat despre servițul prestat până acum.

Recursele vor fi de a se inainta până la terminul indicat subsemnatului.

Petru Pop,

preot gr. cat. și președ. scaun. scol. comun.

729 v. szám
1899.

(46) 1—1

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a balázsfalvi kir. járás-bíróság 1899. évi V. 619. számú végzése következtében Dr Emanuel Győző ügyvéd által képviselt Komáromi Albert javára Ungár Gyula és társai ellen 1500 frt — kr. s jár. erejéig 1899. évi Szeptember hó 5-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 649 frt — kr-ra Ungár Gyula és neje Bodo Etelkánál elbeesült és a végrehajtási jegyzőkönyv 40—60 tételei alatt összeirt ingóságok kivétele után fenn maradt, házi butorok, konyhaedények, konyhafelszerelési tárgyak és 4 drb sertésből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatul.

Mely árverésnek a balázsfalvi bíróság 1899. évi V. 619/2. számú végzése folytán 1500 frt — kr. tőkekövetelés, ennek 1899. évi Augusztus hó 9-ik napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 89 frt 73 krban bíróság már megállapított költségek erejéig helyben alperesek közös lakásánál leendő eszközlésére 1899. évi Oktober hó 10-ik napjának délutáni 3 órája határidőül ki-tűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elérverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Balázsfalván 1899. évi Szeptember hó 29-ik napján.

Thát György,

kir. jbirósági végrehajtó.